

Dokument 22.1.4

Veiledning til "Forskrift om hygienekrav ved frisør-, hudpleie-, tatoverings- og hulltakingsvirksomhet mv." av 6. mai 1998

Eier eller driver av virksomheten plikter å føre internkontroll og etablere internkontrollsystem som kan dokumenteres overfor tilsynsmyndigheten, forskriften om hygienekrav for frisør-, hudpleie-, tatoverings- og hulltakingsvirksomhet mv §4.

Virksomheter hjemlet i kommunehelseloven §4a-1 er å anse som en del av kommunens helsetjeneste og kommunen er pliktig til å opprette internkontroll for sin helsetjeneste. Her pålegger lovverket eier eller driver internkontrollsystem for virksomheten, og kommunen pålegges internkontrollsystem for at de har tilsyn med dette.

Etablering av internkontroll betyr at virksomheten og tjenesten planlegges, utføres og vedlikeholdes i samsvar med allment aksepterte faglige normer og krav fastsatt i eller i medhold av lov eller forskrift.

Virksomhetens totale areal

- Ventearealet skal være lokalisert slik at kundene ikke må gå igjennom behandlingsarealet.
- Vaskerommet bør ligge slik at rengjøring, desinfeksjon og sterilisering kan foregå uten å forstyrre annen aktivitet og sikre hygienisk tilfredsstillende prosedyrer. Rommet skal være godt ventilert.
- Lagerrommet/arealet må være stort nok til å sikre tilstrekkelig oppbevaring av bruksferdig utstyr. Innredningen skal være slik at det lett kan rengjøres under og oppå reoler og skap. Rengjort utstyr bør oppbevares i lukkede skap. Det skal kun oppbevares utstyr i åpne reoler i behandlings rommet som skal brukes samme dag.
- Ved høyt antall kunder og ansatte bør det være adskilte toalett for kunder. Toalett bør ikke deles med andre næringsdrivende.
- Personalet bør ha et eget pauserom. Dette skal være utstyrt med egen oppvaskmaskin/oppvaskbenk til personalets serviset.
- Behandlingsarealet bør være minimum 12 m² pr. ansatt eller pr. stol/benk.
- Totalt minimum 25 m² i en "enmanns" bedrift, + minimum 12 m² ekstra ansatt/stol/seng. (venterom/resepsjon, lager, vaskerom, toalett og pauserom).

Varmtvannsupplegg

- Alle virksomheter må ha varmtvannsupplegg.
- Av hensyn til personlig hygiene og for å forhindre smitte spredning må det finnes varmt og kaldt vann ved alle håndvasker, såpe fra dispenser, engangshåndklær og søppelbøtte med lokk for brukt papir.

Ventilasjon

Ventilasjonen kan være naturlig dvs gjennom vinduer, luker og spalteventiler i vinduene. Mekanisk ventilasjon betyr at bruktluften fjernes med egen avtrekksvifte.

Balansert ventilasjon er et anlegg som både tilføre uteluften via eget aggregat, filtre og varmer den opp, mens bruktluften fjernes med egen avtrekksvifte.

Arbeidstilsynet krever at *frisørsalonger* skal ha tilfredsstillende ventilasjon som fjerner stoffene før arbeidstakerne får dem i seg. Den enkleste måten å få dette til er punktavsug der

de forurensede prosessene foregår. Kjemikaliene skal oppbevares etter forskrifter, og produktdatablad være tilgjengelig.

Vaskerommets utstyr

Vaskerommet skal ha lett vaskbare flater. Det skal være utstyrt på en slik måte at virksomheten på en hygienisk tilfredsstillende måte kan rengjøre, desinfisere og sterilisere brukt utstyr.

- Vaskemaskin til vask av tekstiler. Tekstiler skal vaskes på 85 °C, og er da tilfredsstillende desinfisert.
- Tørketrommel. Det bør brukes tørketrommel til tørking av tekstiler. Tekstiler som lufttørkes kan lett få på seg ny forurensing. Tørketrommelen skal ha eget avtrekk eller være av kondensator typen.
- Vaskemaskin for utstyr. Fuktig varme er å foretrekke fremfor kjemisk desinfeksjon. Det kreves 85 °C i et lukket system. Instrumentvaskemaskin eller dekontaminator.
- Sterilisator/autoklave. Ikke kan bruke engangsutstyr, skal det benyttes sterilisator. Det kan benyttes tørr eller fuktig varme. Virksomheter som benytter sterilisator bør knytte seg til et kontroll organ som kontrollerer at sterilisatoren holder mål. Utstyr skal rengjøres før sterilisering.
- Antall vaskekommer. Der hvor det ikke benyttes vaskemaskin eller dekontaminator til desinfisering av utstyr må det være tilrettelagt for kjemisk desinfeksjon.
- Utstyr må desinfiseres i beholder med lokk før man vasker bort synlig smuss, for å unngå smittespredning før ny desinfisering. Den kummen som brukes til vask av utstyr skal ikke brukes til annet formål.
- Egen spesial beholder til risikoavfall. Utstyr som er stikkende, tilsmusset av blod, bakterier og hudrester skal ikke kastes i vanlig søppel. Dette er risikoavfall, og skal destrueres.
- Oppbevaring av brukte tekstiler. Brukte tekstiler oppbevares i ventilerte (ikke helt tette) container, for å unngå mugg og soppdannelse og forhindre spredning av mikroorganismer. Containeren skal være vaskbar, og rutiner for renhold av container innarbeides i renholdsrutinene.
- Det skal finnes rutiner for håndvask. Hendene skal vaskes i rennende vann, med såpe fra dispenser og de skal tørkes med papirhåndkle.

Lokalene brukt til andre formål

Det skal ikke drives utstrakt salgsvirksomhet i lokalet. Hovedregelen bør være ingen salgsvirksomhet.

Vedlegg rutiner/metoder for renhold av lokalene, daglig, ukentlig og årlig

Alle flater skal være lette å vaske og gulvbelegget skal være helt, slik at smuss og mikroorganismer ikke kan sette seg fast. Det bør være materiale over vasker og benker som er vannbestandig. Vasker og toaletter må være hele og uten sprekker og det skal være silikon og fugekant mot gulvet på toalettet. Det bør være skraperister foran inngangsdøren og store oppsugings matter innenfor døren.

Gulvene skal vaskes daglig. Tørrmopping daglig og fuktmopping to ganger pr. uke. Tørrmopping er i undersøkelse vist å gi det beste resultat mikrobiologisk. I *frisørsalonger* er

muligens den beste løsningen først tørrmopp, så ”fuktmopp” før daglig renhold, da det er mye hår på gulvet. Gulvene må være glanset og synlige flekker og rusk fjernet.

Det skal brukes minst mulig såpe og med mest mulig nøytral pH verdi. Moppene skal vaskes etter bruk på minimum 85 °C og oppbevares tørre.

- ✓ Vasker og toaletter skal vaskes daglig.
- ✓ Hyller, stativer, skinner og andre horisontale flater skal daglig støvtørres/vaskes.
- ✓ Benker/stoler vaskes daglig.
- ✓ Hovedrenhold skal utføres en gang pr. år.

Vedlegg rutiner/metoder for renhold, desinfeksjon, evt sterilisering av utstyr og tekstiler

- Rengjøring er en prosedyre som utstyret skal gjennomgå for å fjerne synlig fett, smuss, organisk materiale og redusere antall mikroorganismer.
 - ✓ Alle arbeidsredskaper som brukes til behandling av kunder skal være rengjort. Til rengjøring skal det brukes børste, varmt vann og rengjøringsmiddel.
- For å forhindre overføring av patogene mikroorganismer bør alt utstyr som brukes til behandling av kunder desinfiseres. Desinfeksjon utføres for å fjerne eller uskadeliggjøre sykdomsfremkallende smittestoff.

Desinfeksjon med fuktig varme er den sikreste, enkleste, rimeligste og mest miljøvennlige av alle desinfeksjons metoder. Det kreves 85 °C i et lukket system eller koking i 5 - 10 minutter.

 - ✓ Det stilles krav om desinfeksjon av barberhoder kniver, og da bør man etter ”før var” prinsippet stille de samme krav til børster, kammer og sakser. Isopropanol som desinfeksjonsmiddel brukes for sakser, kammer, børster, barberhoder og kniver.
- Tekstiler skal også desinfiseres, dette gjelder tekstiler brukt til kunder og arbeidstøy. Det er vist at både bakterier og virus har en lang levetid i tekstiler. Tekstiler skal vaskes på > 85 °C i 10 minutter. Rent arbeidstøy skiftes hver dag og mellom hver kunde dersom det er tilsølt.

Sterilisering innebærer fullstendig destruksjon av alle former for liv, også sporer. Sterilt utstyr skal benyttes når hud eller slimhinner penetreres, eller det er fare for skade huden ved et uhell. Det enkleste er å bruke sterilt engangsutstyr dvs. utstyr som steriliseres industrielt og kastes etter bruk. Det finnes flere typer sterilisatorer/autoklaver på markedet og det er viktig å følge brukermanualen og være abonnent i et kontrollsystem som tar sporeprøver (mikrobiologiske prøver) av utstyret og sterilisatoren/autoklaven.
- Hvert enkelt virksomhet skal legge ved egne rutiner for sin virksomhet som omfatter informasjon om hva slags utstyr som trenger renhold, desinfeksjon og sterilisering og hvilke metoder som brukes.

Vedlegg rutiner for informasjon til kundene om eventuell risiko ved behandlingen, og for oppfølging av klager om feil eller sykdom etter behandling

Her ønskes en redegjørelse for hvordan virksomheten utfører kunde informasjon, eventuelt kopi av informasjonsmateriale eller spørreskjema. Det bør også følge med en redegjørelse om hvordan virksomheten følger opp klager som har fått helsemessige konsekvenser for kunden, og hva som gjøres for å forhindre at slikt skjer igjen

